

Republika Kamerunu

Pokój – Praca – Ojczyzna

USTAWA NR 2003/03 Z 21 KWIETNIA 2003 R. W SPRAWIE OCHRONY
FITOSANITARNEJ

Zgromadzenie Narodowe rozpatrzyło i przyjęło,

Prezydent Republiki promulgował ustawę o następującej treści:

Rozdział I

Postanowienia ogólne

Artykuł 1. – Niniejsza ustawa określa zasady i przepisy dotyczące ochrony fitosanitarnej w Kamerunie.

Artykuł 2. – Ochrona fitosanitarna obejmuje:

- opracowywanie, przyjmowanie i dostosowywanie stosownych norm w tym obszarze;
- zapobieganie szerzeniu się szkodników roślin i produktów roślinnych oraz zwalczanie ich;
- korzystanie ze środków ochrony roślin w sposób nie stanowiący zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt ani dla środowiska naturalnego;
- rozpowszechnianie i upowszechnianie właściwych technik stosowania środków ochrony roślin;
- kontrolę importowanych i eksportowanych środków ochrony roślin, roślin, produktów roślinnych i innych podlegających przepisom artykułów, które mogą doprowadzić do rozpowszechnienia się szkodników roślin;
- kontrolę na terytorium kraju środków ochrony roślin, roślin i produktów roślinnych, które mogą stać się wektorami organizmów szkodliwych.

Artykuł 3. – Dla celów niniejszej ustawy oraz dotyczących jej przepisów wykonawczych stosuje się następujące definicje:

„działania fitosanitarne”: wszelkie działania związane z produkcją, dystrybucją i wykorzystaniem roślin, produktów roślinnych i środków ochrony roślin na polach uprawnych, w magazynach oraz podczas zabiegów w magazynach i w środkach transportu;

„artykuły podlegające przepisom”: wszystkie rośliny, produkty roślinne, magazyny, opakowania, środki transportu, kontenery, gleby oraz wszelkie inne organizmy, przedmioty lub sprzęt, który może przyczynić się do zawleczenia lub rozprzestrzenienia się organizmów szkodliwych, które uzasadniają stosowanie zabiegów fitosanitarnych, w szczególności w przypadku transportu międzynarodowego;

„organizmy pożyteczne”: organizmy szkodliwe które odżywiają się kosztem innego organizmu i które mogą doprowadzić do spadku populacji swojego gospodarza, w tym parazytoidy, pasożyty, drapieżniki i patogeny;

„świadectwo fitosanitarne”: dokument urzędowy zgodny ze wzorem ustanowionym przez Międzynarodową Konwencję Ochrony Roślin, potwierdzający stan fitosanitarny przesyłki poddanej kontroli fitosanitarnej;

„świadectwo zgodności z normą”: dokument urzędowy wystawiany przez krajowe władze normalizacyjne który stwierdza, że przebadany produkt jest zgodny z normą;

„homologacja”: wszystkie procedury prowadzące do zatwierdzenia przez właściwe władze importu, dystrybucji i stosowania środka fitosanitarnego na podstawie wyczerpujących danych naukowych, z których wynika, że produkt skutecznie nadaje się do przewidzianych zastosowań i nie stanowi zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt ani dla środowiska naturalnego, pod warunkiem, że jest stosowany zgodnie z zaleceniami;

„inspekcja”: urzędowe badanie wizualne roślin, produktów roślinnych i innych produktów podlegających przepisom w celu stwierdzenia braku lub obecności organizmów szkodliwych lub w celu kontroli zgodności z przepisami fitosanitarnymi;

„agrofag kwarantanny”: organizm szkodliwy który może mieć wpływ na gospodarkę obszaru zagrożonego i który nie występuje jeszcze na tym obszarze, albo który występuje na tym obszarze, lecz nie jest jeszcze rozpowszechniony i podlega urzędowemu zwalczaniu;

„**organizm szkodliwy**”: każdy szkodliwy dla roślin i produktów roślinnych gatunek, szczep lub biotyp roślinny lub zwierzęcy, oraz każdy czynnik chorobotwórczy szkodliwy dla roślin i produktów roślinnych;

„**pestycyd**”: każda substancja lub mieszanina substancji stosowana w celu odstraszania, niszczenia lub zwalczania szkodników, wektorów chorób i niepożądanych gatunków roślin lub zwierząt powodujących szkody lub w inny sposób utrudniających produkcję, przetwórstwo, przechowywanie, transport i wprowadzanie na rynek produktów spożywczych, produktów rolnych, drewna i nieдрzewnych produktów leśnych;

„**środki ochrony roślin**”: pestycydy i inne substancje stosowane w celu regulacji wzrostu roślin, w tym defolianty, desykanty, środki przersedzające, środki zapobiegające przedwczesnemu spadaniu owoców jak również substancje stosowane na obszarach upraw, przed zbiorami lub po nich, w celu zabezpieczenia produktów przed zepsuciem w trakcie magazynowania i transportu;

„**produkty roślinne**”: wszelkie produkty pochodzenia roślinnego, w tym pyłki i produkty wytworzone, z którymi ze względu na ich charakter lub sposób przetworzenia może wiązać się ryzyko zawleczenia lub rozprzestrzenienia się organizmów szkodliwych;

„**kwarantanna roślin**”: ogół czynności mających na celu zapobieganie zawleczeniu lub rozprzestrzenieniu się organizmów szkodliwych, lub urzędowe zwalczanie organizmów szkodliwych.

„**obszar objęty kwarantanną**”: wyznaczony obszar występowania agrofaga kwarantannowego na którym jest on zwalczany urzędowo.

Artykuł 4. – Wszystkie osoby fizyczne i prawne mogą przeprowadzać zabiegi fitosanitarne według uznania na terytorium kraju, zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami.

Artykuł 5. – Ministerstwo rolnictwa stanowi organ właściwy ds. ochrony fitosanitarnej. Zgodnie z trybem określonym w rozporządzeniu ministerstwo może delegować realizację zadań w tym obszarze dowolnym osobom fizycznym i prawnym.

Artykuł 6. – Minister rolnictwa może zażądać wsparcia w zakresie stosowania przepisów fitosanitarnych od służb podległych innym strukturom administracji.

Rozdział II

Ochrona fitosanitarna terytorium państwa

Dział I

Obowiązujące normy ochrony fitosanitarnej

Artykuł 7. – Obowiązujące w Kamerunie normy zostały opracowane i wprowadzone w życie zgodnie z ustawodawstwem krajowym i właściwymi instrumentami międzynarodowymi.

Dział II

Kwarantanna roślin

Artykuł 8. – (1) Zabrania się wprowadzania na teren kraju oraz przechowywania i transportu na terenie kraju agrofagów kwarantannowych w dowolnym stadium rozwoju.

(2) Regularnie aktualizowany wykaz agrofagów kwarantannowych jest publikowany w postaci zarządzenia Ministra Rolnictwa.

(3) W drodze wyjątku można przystać na odstępstwa od powyższych przepisów dla potrzeb badań naukowych, eksperymentów i szkoleń.

Artykuł 9. – (1) Import lub eksport roślin lub produktów roślinnych, gleb i pożywek porażonych szkodnikami jest zakazany. Pochodzące z importu bądź przeznaczone na eksport rośliny, produkty roślinne, gleby lub pożywki muszą mieć świadectwo fitosanitarne.

(2) Ponadto, warunkiem importu podlegających przepisom roślin, produktów roślinnych i czynników zwalczania biologicznego jest uzyskanie zezwolenia na import, którego warunki wydania określa rozporządzenie.

Artykuł 10. – (1) Import oraz eksport roślin i produktów pochodzenia roślinnego odbywa się wyłącznie przez oficjalne punkty wwozu i wywozu.

(2) Import roślin i produktów roślinnych wymagających zezwolenia na import, a w szczególności import materiału roślinnego przeznaczonego do zasadzenia lub rozmnożenia, może odbywać się wyłącznie w punkcie wwozu wskazanym na zezwoleniu na import. Produkty te i materiał mogą zostać poddane uprzedniej kontroli w ośrodku kwarantannowym i w państwie tranzytu lub w państwie pochodzenia.

Artykuł 11. – Świadczenie fitosanitarne i zezwolenie na import, o których mowa w Artykule 9 powyżej, są wystawiane na koszt wnioskodawcy przez służby odpowiedzialne za kontrolę fitosanitarną.

Artykuł 12. – Minister Rolnictwa opracuje, w razie potrzeby, wykaz roślin, części roślin i produktów roślinnych których import do Kamerunu jest zakazany lub podlega ograniczeniom w zależności od ich pochodzenia.

Artykuł 13. – W przypadku wprowadzenia, podejrzenia wprowadzenia lub rozprzestrzenienia się organizmu szkodliwego nieuznawanego za agrofaga kwarantannowego odpowiednie władze podejmą dodatkowe, uzasadnione zabiegi fitosanitarne.

Artykuł 14. – (1) W przypadku obecności lub podejrzenia obecności agrofaga kwarantannowego na części terytorium, można w drodze rozporządzenia uznać ten teren za obszar objęty kwarantanną aż do uzyskania kontroli nad wspomnianym agrofagiem lub wytrzebia go.

(2) We wskazanym okresie zakazany jest wszelki przewóz roślin, produktów roślinnych lub gleb poza obszar, o którym mowa w art. 14(1).

Dział III

Kontrola fitosanitarna

Artykuł 15. – Wszystkie osoby fizyczne i prawne, które stwierdzą bądź podejrzewają obecność agrofagów kwarantannowych lub innych szkodliwych organizmów na należącej do nich nieruchomości rolnej, na uprawianych przez nich gruntach lub w produktach roślinnych bądź w produktach przechowywanych w należącym do nich magazynie mają obowiązek zgłosić ten fakt właściwym władzom fitosanitarnym.

Artykuł 16. – Wszystkie osoby fizyczne i prawne, publiczne lub prywatne, uprawiające grunty rolne na terenach wiejskich lub miejskich, mają obowiązek utrzymać w dobrym stanie fitosanitarnym rośliny i produkty roślinne które uprawiają, przechowują, przewożą lub wprowadzają na rynek.

Artykuł 17. – (1) Minister rolnictwa ustanawia system kontroli nad zgłoszonymi przypadkami wykrycia organizmów szkodliwych, rozwojem ich populacji i prognozowania zagrożenia porażeniem.

(2) Minister rolnictwa publikuje i regularnie aktualizuje listę organizmów szkodliwych.

Artykuł 18. – Wybrane obszary terytorium państwa mogą zostać uznane w drodze rozporządzenia za obszary zagrożone lub wolne od zagrożeń.

Dział IV

Zwalczanie zagrożeń fitosanitarnych

Artykuł 19. – (1) Zabiegi chemiczne przeprowadza się z poszanowaniem dobrych praktyk rolniczych opracowanych przez właściwe władze. Nie mogą one zagrażać zdrowiu ludzi i zwierząt oraz mają chronić środowisko naturalne

przed niebezpieczeństwem wynikającym z nagromadzenia pozostałości środków fitosanitarnych.

(2) Zabiegi na magazynowanych produktach żywnościowych muszą być przeprowadzane w sposób który gwarantuje, że produkty te będą wolne od pozostałości środków fitosanitarnych, lub że zawartość tych środków nie przekroczy dopuszczalnych ilości. Zabiegi te nie mogą również w żaden sposób wpływać na właściwości organoleptyczne produktów.

Artykuł 20. – (1) Wszystkie osoby fizyczne i prawne mające zamiar przeprowadzać zabiegi fitosanitarne w ramach swojej działalności gospodarczej muszą uprzednio uzyskać zgodę ze strony właściwych władz.

(2) Warunki uzyskania zgody na przeprowadzanie zabiegów fitosanitarnych zostały określone w stosowanym rozporządzeniu.

Rozdział III

Stosowanie, inspekcja i kontrola środków ochrony roślin

Dział I

Stosowanie środków ochrony roślin

Artykuł 21. – (1) Wyłącznie środki ochrony roślin które posiadają homologację lub które uzyskały tymczasową zgodę na wprowadzenie do obrotu mogą być sprowadzane do Kamerunu oraz dystrybuowane, pakowane i stosowane na terenie tego kraju.

(2) Przepis zawarty w Artykule 21.(1) stosuje się zgodnie z trybem określonym w rozporządzeniu.

Artykuł 22. – (1) Środki fitosanitarne są sprzedawane i stosowane w oryginalnym opakowaniu opatrzonym oryginalną etykietą.

(2) Normy dotyczące opakowań i etykietowania, jak również warunków przygotowywania i pakowania środków fitosanitarnych są określone w drodze rozporządzenia.

Artykuł 23. – (1) Zakazane jest stosowanie środków fitosanitarnych w innych celach niż te, na które uzyskały homologację.

(2) Szczególne zabiegi mogą zostać wprowadzone w drodze rozporządzenia w celu ochrony organizmów pożytecznych i owadów zapylających.

Artykuł 24. – (1) Zakazuje się sprzedaży środków ochrony roślin luzem. Zakazuje się również magazynowania przeterminowanych środków fitosanitarnych.

(2) Przeterminowane środki fitosanitarne podlegają zgłoszeniu do władz właściwych ds. ochrony fitosanitarnej od pierwszego dnia po upływie ich daty ważności.

Artykuł 25. – (1) Wszystkie osoby fizyczne i prawne zamierzające prowadzić działalność gospodarczą związaną ze środkami ochrony roślin, szczególnie w obszarze produkcji, importu, eksportu, przygotowywania, pakowania i dystrybucji mają obowiązek uprzedniego uzyskania akredytacji.

(2) Warunki uzyskania akredytacji, o której mowa w art. 25(1), są określone w drodze rozporządzenia.

Artykuł 26. – Zabrania się wszelkiej reklamy nieautoryzowanych środków fitosanitarnych. W przypadku autoryzowanych środków fitosanitarnych reklama może dotyczyć wyłącznie tych zastosowań, na które środki uzyskały autoryzację.

Artykuł 27. – (1) Sprzęt do przeprowadzania zabiegów fitosanitarnych produkowany w Kamerunie, importowany do Kamerunu bądź w nim sprzedawany ma obowiązek uzyskania świadectwo zgodności z obowiązującymi normami.

(2) Warunki wystawiania świadectw sprzętom do przeprowadzania zabiegów fitosanitarnych są określone w drodze rozporządzenia.

Dział II

Inspekcja i kontrola środków fitosanitarnych

Artykuł 28. – Wszystkie rośliny, produkty roślinne, gleby i pożywki, czynniki zwalczania biologicznego oraz środki ochrony roślin podlegają:

- inspekcji fitosanitarnej, niezależnie od ich miejsca produkcji, namnażania, magazynowania i sposobu transportu;
- kontroli podczas produkcji, importu, eksportu, pakowania, dystrybucji i stosowania.

Artykuł 29. – Inspekcję fitosanitarną i kontrolę środków ochrony roślin przeprowadza się zgodnie z przepisami zawartymi w normach krajowych, kodeksie postępowania podczas inspekcji przyjętym przez krajowe władze fitosanitarne, a w stosownych przypadkach – zgodnie z przepisami międzynarodowych dyrektyw.

Artykuł 30. – Wszystkie osoby fizyczne i prawne które przewożą rośliny, produkty roślinne lub środki ochrony roślin w swoim bagażu mają obowiązek zgłosić ten fakt służbom odpowiedzialnym za inspekcję fitosanitarną i kontrolę środków fitosanitarnych w punktach wwozu/wywozu na terytorium państwa.

Rozdział IV

Kary za naruszenia

Dział I

Procedura wymierzania kar

Artykuł 31. – Bez uszczerbku dla uprawnień prokuratury i funkcjonariuszy policji, zaprzysiężeni pracownicy służb inspekcji fitosanitarnej odpowiadają za

wykrywanie i stwierdzanie naruszeń w obszarze ochrony fitosanitarnej oraz za ściganie karne sprawców.

Z tego tytułu są oni uprawnieni do stwierdzania stanu faktycznego, zajmowania wwiezionych bez świadectwa lub zezwolenia importowego roślin, produktów roślinnych lub czynników zwalczania biologicznego, a także środków ochrony roślin sprzedawanych luzem oraz środków wwiezionych lub stosowanych niezgodnie z niniejszą ustawą. Następnie zaprzysiężeni pracownicy służb inspekcji fitosanitarnej sporządzają protokół z przeprowadzonych czynności.

Zredagowany i podpisany przez zaprzysiężonego pracownika służb protokół jest uważany za wiążący i przedstawiający stan faktyczny dopóki nie zostanie uznany za fałszywy w postępowaniu sądowym.

Artykuł 32. – Zaprzysiężeni pracownicy służb inspekcji fitosanitarnej i kontroli środków fitosanitarnych w ramach wykonywania swoich zadań i zgodnie z procedurą przewidzianą w obowiązujących przepisach mogą:

- zwrócić się o wsparcie policji przy poszukiwaniu i zajmowaniu produktów roślinnych i środków fitosanitarnych bezprawnie wwiezionych, sprzedawanych lub znajdujących się w obrocie; mogą oni również zwrócić się o wsparcie w celu zidentyfikowania przestępcy;
- przeprowadzać inspekcje lokali, pociągów, statków, pojazdów i statków powietrznych które służą do przechowywania bądź przewozu, lub które mogą służyć do przechowywania bądź przewozu produktów i środków, o których mowa powyżej;
- zażądać przeprowadzenia zabiegów, nałożenia kwarantanny, zniszczenia lub odesłania roślin i produktów roślinnych;
- nakładać plomby.

Dział II

Naruszenia i sankcje

Artykuł 33. – Każdy, kto dopuści się następujących naruszeń, podlega karze grzywny w wysokości pięćdziesięciu tysięcy (50 000) franków:

- nieprzedstawienie świadectwa fitosanitarnego;
- niezgłoszenie roślin, produktów roślinnych i środków fitosanitarnych;
- niezadeklarowanie przeterminowanych środków fitosanitarnych.

Artykuł 34. – Każda osoba, która wprowadzi podlegające przepisom rośliny, produkty roślinne lub czynniki zwalczania biologicznego bez zezwolenia na import podlega karze więzienia od jednego (1) do trzech (3) lat i karze grzywny od stu tysięcy (100 000) do miliona (1 000 000) franków środkowoafrykańskich (CFA) lub jednej z tych dwóch (2) kar.

Artykuł 35. – Każda osoba, która naruszy przepisy artykułów 20-26 niniejszej ustawy podlega karze więzienia od jednego (1) do trzech (3) lat i karze grzywny od stu tysięcy (100 000) do miliona (1 000 000) franków środkowoafrykańskich (CFA) lub jednej z tych dwóch (2) kar.

Artykuł 36. – (1) Każda osoba, która wskutek nieudolności, zaniedbania lub nieprzestrzegania przepisów spowoduje skażenie przed, w trakcie lub po zabiegu fitosanitarnego podlega karom przewidzianym w artykule 261 kodeksu karnego.

(2) Każda osoba, która w warunkach opisanych w art. 36(1) spowoduje u innej osoby zatrucie prowadzące do utraty zdrowia podlega karom przewidzianym w artykule 289(1) kodeksu karnego.

Rozdział V

Postanowienia końcowe

Artykuł 37. – (1) Powołuje się Krajową Radę ds. Fitosanitarnych, która stanowi organ doradczy w sprawie polityki ochrony roślin w Kamerunie.

(2) Skład, misja i tryb działania Krajowej Rady ds. Fitosanitarnych zostaną określone w drodze rozporządzenia.

Artykuł 38. – Uchyla się wszystkie przepisy ustawy nr 90/013 z 10 sierpnia 1990 r. w sprawie ochrony fitosanitarnej.

Artykuł 39. – Niniejsza ustawa zostanie zarejestrowana, opublikowana w trybie pilnym a następnie zamieszczona w Dzienniku Ustaw w języku angielskim i francuskim.

Yaunde, 21 kwietnia 2003 r.

Prezydent Republiki, Paul BIYA

[Pierwsza strona drugiego dokumentu – dekretu wydanego przez premiera Kamerunu]

Republika Kamerunu

Pokój-Praca-Ojczyzna

Dekret nr 2015/1875/PM z 1 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia Programu kontroli zgodności przed załadunkiem towarów importowanych do Republiki Kamerunu oraz trybu wprowadzenia go w życie.

Premier, szef rządu,

Uwzględniając Konstytucję;

Uwzględniając Porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie inspekcji przedwysyłkowej;

Uwzględniając Porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie barier technicznych w handlu;

Uwzględniając ustawę nr 88/007 z 15 lipca 1988 r. wprowadzającą podatek od inspekcji i kontroli towarów importowanych;

Uwzględniając ustawę nr 96/11 z 5 sierpnia 1996 r. w sprawie harmonizacji norm;

Uwzględniając ustawę ramową nr 2011/012 z 6 maja 2011 r. w sprawie ochrony konsumentów;

Uwzględniając dekret nr 2008/365 z 8 listopada 2008 r. w sprawie organizacji Ministerstwa Finansów;

Uwzględniając dekret nr 2009/296 z 17 września 2009 r. w sprawie powołania, organizacji i funkcjonowania Agencji norm i jakości;

Uwzględniając dekret nr 2011/408 z 9 grudnia 2011 r. w sprawie organizacji Rządu;

Uwzględniając dekret nr 2011/410 z 9 grudnia 2011 r. w sprawie utworzenia Rządu,

ogłasza dekret w następującym brzmieniu:

Artykuł 1. – (1) Niniejszy dekret ustanawia i określa tryb wejścia w życie Programu kontroli zgodności przed załadunkiem towarów importowanych do Republiki Kamerunu (PECAE).

Artykuł 2. – (1) Podstawowym celem Programu kontroli zgodności przed załadunkiem towarów importowanych do Republiki Kamerunu jest ochrona zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów, ochrona środowiska naturalnego oraz poprawa jakości usług w zakresie infrastruktury w Kamerunie poprzez kontrolę zgodności produktów z normami przed wprowadzeniem ich na rynek krajowy.

(2) Wejście w życie programu PECAE nie skutkuje ograniczeniem uprawnień i prerogatyw przyznanych wyspecjalizowanym ministerstwom i stosownym działom administracji przez obowiązujące przepisy i rozporządzenia w zakresie kontroli produktów importowanych i eksportowanych do Kamerunu.

Artykuł 3. – Program kontroli zgodności przed załadunkiem towarów importowanych do Republiki Kamerunu stanowi załącznik do niniejszego dekretu.

Artykuł 4. – (1) Program PECAE obejmuje jedną lub kilka z następujących czynności: audyt, kontrola, inspekcja, analizy, próby i certyfikacja.

(2) Kontrola zgodności przed załadunkiem towarów importowanych przeprowadzana jest na terytorium państwa załadunku przez organy kontroli zgodności, stosownie akredytowane przez Ministra właściwego ds. kontroli zgodności, na wniosek Dyrektora Generalnego Agencji Norm i Jakości.

Artykuł 5. – Do towarów podlegających procedurze kontroli zgodności przed załadunkiem należą te, które muszą spełniać normy lub część norm.

Artykuł 6. – Na wniosek Dyrektora Generalnego Agencji Norm i Jakości Minister właściwy ds. kontroli zgodności i przedstawiciel stosownego organu kontroli zgodności wspólnie podpisują konwencje dotyczące czynności związanych z kontrolą zgodności przed załadunkiem.

Artykuł 7. – Opłaty związane z Kontrolą zgodności przed załadunkiem obciążają eksportera, zgodnie z postanowieniami Konwencji, o których mowa w art. 4 powyżej.

Artykuł 8. – Z obowiązku kontroli zgodności przed załadunkiem zwolnione są towary i artykuły importowane związane z:

- bronią i amunicją;
- towarami i przedmiotami, o których mowa w wyjątkach od ustawy nr 2/92-UDEAC-556-CD-SE-1;
- towarami powracającymi na obszar celny;
- przesyłkami nadawanymi w ramach wymiany między władzami państw;
- prezentami wręczanymi głowom państw i szefom rządów;
- prezentami wręczanymi władzom państw;
- przedmiotami objętymi przywilejami i immunitetami dyplomatycznymi, przeznaczonymi dla misji dyplomatycznych, konsularnych, dla organizacji międzynarodowych lub ONZ;

- ruchomymi przedmiotami materialnymi wwożonymi w związku ze zmianą miejsca zamieszkania;
- przedmiotami będącymi w użytku i uzyskanymi w drodze dziedziczenia;
- wyprawkami szkolnymi uczniów i wyprawkami ślubnymi;
- przesyłkami o charakterze niekomercyjnym;
- importowanymi przedmiotami o charakterze religijnym;
- przesyłkami przeznaczonymi na cele charytatywne o zasięgu krajowym;
- produktami i przedmiotami przeznaczonymi do odprawiania obrzędów;
- narzędziami i produktami przeznaczonymi do użytku w niektórych uprzywilejowanych technikach;
- dziełami sztuki;
- metalami z odzysku;
- bieżącymi gazetami codziennymi i magazynami.

Artykuł 9. – Komisja monitorująca/oceny ds. programu PECAE zostanie powołana na mocy rozporządzenia Ministra właściwego ds. kontroli zgodności.

Artykuł 10. – Koszty związane z wejściem w życie Programu PECAE zostaną pokryte z budżetu państwa.

Artykuł 11. – Ministrowie właściwi do spraw kontroli zgodności, finansów, handlu oraz Dyrektor Generalny Agencji norm i jakości są odpowiedzialni, każdy w zakresie swoich obowiązków, za wprowadzenie w życie przepisów zawartych w niniejszym dekrete który zostanie zarejestrowany, opublikowany w trybie pilnym, a następnie zamieszczony w Dzienniku Ustaw w języku angielskim i francuskim.

Jaunde, 1 lipca 2015 r.

Premier, szef rządu

Philemon YANG